

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ИНСТИТУТ БИЗНЕСА

ФАКУЛЬТЕТ «ВЫСШАЯ ШКОЛА БИЗНЕСА»

Кафедра управления финансами и недвижимостью

СЕРЕБРОВ

Александр Владимирович

**ИННОВАЦИИ НА РЫНКЕ РОЗНИЧНЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

Магистерская диссертация

Специальность 1-25 81 04 Финансы и кредит

Леонидовна

Научный руководитель:
Зеленкевич Марина

к. э. н., доцент

Допущена к защите

«___» _____ 2019 г.

Зав. кафедрой управления финансами
и недвижимостью

_____ М.Л. Зеленкевич

кандидат экономических наук, доцент

Минск, 2019

ОГЛАВЛЕНИЕ

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ.....	3
ВВЕДЕНИЕ.....	8
ГЛАВА 1 ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ БАНКОВСКИХ ИННОВАЦИЙ	11
1.1 Сущность и виды банковских инноваций.....	11
1.2 Факторы возникновения и развития банковских инноваций.....	16
1.3 Зарубежный опыт и современные тенденции развития банковских инноваций.....	23
ГЛАВА 2 РЫНОК РОЗНИЧНЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И ЕГО ИННОВАЦИОННЫЙ ХАРАКТЕР.....	33
2.1 Анализ рынка розничных банковских услуг Республики Беларусь.....	33
2.2 Организационно-правовые основы внедрения инноваций на рынке розничных банковских услуг Республики Беларусь.....	49
2.3 Инновации на рынке розничных банковских услуг Республики Беларусь	54
ГЛАВА 3 ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ И РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННЫХ РОЗНИЧНЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В ОАО «БАНК МОСКВА-МИНСК»	69
3.1 Инновационные розничные банковские услуги ОАО «Банк Москва- Минск»	69
3.2 Направления использования инноваций в розничном сегменте банковских услуг ОАО «Банк Москва-Минск».....	76
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	86
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ.....	89
ПРИЛОЖЕНИЕ А Типы банковских инноваций.....	95
ПРИЛОЖЕНИЕ Б Бухгалтерский баланс ОАО «Банк Москва-Минск» по состоянию на 1 января 2018 г.....	99
ПРИЛОЖЕНИЕ В Сравнительный анализ карт рассрочки.....	100
ПРИЛОЖЕНИЕ Г Анализ уровня продаж «SMART-карта» в первом полуго- дии 2018 г. и предложения по его увеличению.....	101

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: ИННОВАЦИЯ, РЫНОК РОЗНИЧНЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ, ЦИФРОВЫЕ БАНКОВСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ, СТРАТЕГИЯ, ПЛАТЕЖНОЕ И РАСЧЕТНОЕ ПРОСТРАНСТВО, OPEN API, БЛОКЧЕЙН, КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ, КРЕДИТОВАНИЕ ПО QR-КОДУ, ИНТЕРНЕТ ВЕЩЕЙ.

Объект исследования – деятельность банковских учреждений Республики Беларусь, ориентированных на внедрение банковских инноваций в процесс оказания розничных банковских услуг.

Предмет исследования – инновационные технологии в сфере розничных банковских услуг.

Цель магистерской диссертации – разработка рекомендаций по повышению эффективности розничных банковских услуг в Республике Беларусь за счет внедрения инновационных цифровых банковских технологий.

В результате работы было уточнено понятие банковской инновации как основного условия конкурентоспособности белорусских банков; выявлены особенности современного этапа развития рынка розничных банковских услуг Республики Беларусь, характеризующегося динамичным развитием и широким распространением электронных и IT-технологий; обоснованы целесообразность, необходимость и своевременность внедрения таких трендовых цифровых инноваций розничного банковского сектора Республики Беларусь как развитие платежного и расчетного пространства, удаленная идентификация, в том числе биометрическая, развитие Open API, технология распределенного реестра (блокчейн); разработаны рекомендации ОАО «Банк Москва-Минск» по повышению эффективности оказываемых розничных банковских услуг за счет модернизации существующих и внедрения инновационных, выявлены ключевые направления использования инноваций в розничном сегменте банковских услуг, которые позволят ОАО «Банк Москва-Минск» получить важнейшие стратегические конкурентные преимуществ в перспективе.

Областью возможного практического применения являются рекомендации по повышению эффективности розничных банковских услуг в Республике Беларусь за счет внедрения инновационных цифровых банковских технологий.

Элементом научной новизны полученных результатов является разработка инновационной розничной банковской услуги – кредитование по QR-коду.

Автор работы подтверждает, что приведенный в ней аналитический и расчетный материал правильно и объективно отражает состояние исследуемого вопроса, а все заимствованные из литературных и других источников теоретические и методологические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

Магистерская диссертация: 88 с., 17 рис., 9 таблиц, 73 источника, 4 приложения.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Ключавыя словы: ІНАВАЦЫІ, РЫНАК РОЗНІЧНЫХ БАНКАЎСКІХ ПАСЛУГ, ЛІЧБАВЫЯ БАНКАЎСКІЯ ТЭХНАЛОГІІ, ТРАТЭГІЯ, ПЛАЦЁЖНАГА І РАЗЛІКОВАГА ПРАСТОРА, OPEN API, БЛОКЧЭЙН, КАНКУРЭНТАЗДОЛЬНАСЦЬ, КРЭДЫТАВАННЕ па QR-коду, ІНТЭРНЭТ РЭЧАЎ.

Аб'ект даследавання – дзейнасць банкаўскіх устаноў Рэспублікі Беларусь, арыентаваных на ўкараненне банкаўскіх інавацый у працэс аказання рознічных банкаўскіх паслуг.

Прадмет даследавання – інавацыйныя тэхналогіі ў сферы рознічных банкаўскіх паслуг.

Мэта магістарскай дысертацыі – распрацоўка рэкамендацый па павышэнню эфектыўнасці рознічных банкаўскіх паслуг у Рэспубліцы Беларусь за кошт укаранення інавацыйных лічбавых банкаўскіх тэхналогій.

У выніку працы было удакладнена паняцце банкаўскай інавацыі як асноўнай умовы канкурэнтаздольнасці беларускіх банкаў; выяўленыя асаблівасці сучаснага этапу развіцця рынку рознічных банкаўскіх паслуг Рэспублікі Беларусь, які характарызуецца дынамічным развіццём і шырокім распаўсюджваннем электронных і ІТ-тэхналогій; абгрунтаваныя мэтазгоднасць, неабходнасць і своечасовасць ўкаранення такіх трэндавых лічбавых інавацый рознічнага банкаўскага сектара Рэспублікі Беларусь як развіццё плацёжнага і разліковага прасторы, выдаленая ідэнтыфікацыя, у тым ліку біяметрычная, развіццё Open API, тэхналогія размеркаванага рээстра (блокчейн); распрацаваны рэкамендацыі ААТ «Банк Масква-Мінск» па павышэнню эфектыўнасці аказваемых рознічных банкаўскіх паслуг за кошт мадэрнізацыі існуючых і ўкаранення інавацыйных, выяўлены ключавыя напрамкі выкарыстання інавацый у рознічным сегменце банкаўскіх паслуг, якія дазваляць ААТ «Банк Масква-Мінск» атрымаць найважнейшыя стратэгічныя канкурэнтныя перавагі у перспектыве.

Вобласцю магчымага практычнага прымянення з'яўляюцца рэкамендацыі па павышэнні эфектыўнасці рознічных банкаўскіх паслуг у Рэспубліцы Беларусь за кошт укаранення інавацыйных лічбавых банкаўскіх тэхналогій.

Элементарам навуковай навізны атрыманых вынікаў з'яўляецца распрацоўка інавацыйнай рознічнага банкаўскай паслугі – крэдытаванне па QR-коду.

Аўтар працы пацвярджае, што прыведзены ў ёй аналітычны і разліковы матэрыял правільна і аб'ектыўна адлюстроўвае стан доследнага пытання, а ўсе

запычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя і метадалагічныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

Магістарская дысертацыя: 88 с., 17 мал., 9 табліц, 73 крыніцы, 4 прыкладання.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Keywords: INNOVATION, RETAIL BANKING MARKET, DIGITAL BANKING TECHNOLOGY, STRATEGY, PAYMENT AND SETTLEMENT SPACE, OPEN API, BLOCKCHAIN, COMPETITIVE, LENDING IN QR-CODE, THE INTERNET OF THINGS.

Object of study – the activities of banking institutions in the Republic of Belarus, focused on the introduction of banking innovations in the process of providing retail banking services.

Subject of research – innovative technologies in the field of retail banking services.

The purpose of the master's thesis is to develop recommendations for improving the efficiency of retail banking services in the Republic of Belarus through the introduction of innovative digital banking technologies.

As a result of the work, the concept of banking innovation was clarified as the main condition for the competitiveness of Belarusian banks; the features of the current stage of development of the retail banking services market of the Republic of Belarus, characterized by the dynamic development and wide spread of electronic and IT-technologies, are revealed; the expediency, necessity and timeliness of introducing such trend digital innovations of the retail banking sector of the Republic of Belarus as the development of the payment and settlement space, remote identification, including biometric, the development of the Open API, the distributed registry technology (blockchain); developed recommendations of Bank Moscow-Minsk to increase the efficiency of retail banking services provided by modernizing existing and introducing innovative ones; identified key areas for using innovations in the retail banking services segment, which will enable Bank of Moscow-Minsk to receive the most important strategic competitive advantages in perspective.

The area of possible practical application are recommendations for improving the efficiency of retail banking services in the Republic of Belarus through the introduction of innovative digital banking technologies.

An element of the scientific novelty of the obtained results is the development of an innovative retail banking service – crediting by QR code.

The author of the work confirms that the analytical and calculated material presented in it correctly and objectively reflects the state of the studied question, and all theoretical and methodological provisions and concepts borrowed from literature and other sources are accompanied by references to their authors.

Master thesis: 88 p., 17 fig., 9 tables, 73 sources, 4 applications